

N:o 154.

Af herr **A. W. Ljungman**, om beviljande af anslag till telefonledningar i bohuslänska skärgården.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 1 till innevarande Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof föreslås, att Riksdagen måtte »för anläggande i bohuslänska skärgården af för fiskebedriftens främjande nödiga telefonledningar med tillhörande stationer ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag för 1888 af 21,900 kronor, under vilkor att hushållningssällskap, landsting, kommuner eller enskilde till de anläggningar, som med detta anslag utföras, bidra med minst en fjerdedel af anläggningskostnaden.»

De uti den kongl. propositionen föreslagna ledningar, som äro afsedda att sålunda åvägabringas, äro följande, nemligen:

Grafvarne—Malmön,	beräknad att kosta	kr.	3,450.
Lysekil—Fiskebäckskil,	” ” ”	”	9,450.
Fiskebäckskil—Grundsund,	” ” ”	”	1,250.
Grundsund—Gullholmen,	” ” ”	”	4,200.
Stockevik—Klädesholmen,	” ” ”	”	3,850.
Stockevik—Hättan,	” ” ”	”	7,000.
		Summa kr.	29,200.

Beträffande valet af de ifrågavarande ledningarne är naturligen att tillse, det de verkligen komma fiskerinäringen till godo och åt denna medföra största möjliga gagn i förhållande till anläggningskostnaden samt derjemte icke lägga hinder i vägen för utan snarare underlätta en framtida utvidgning af de åstadkomna telefonnäten i den för fiskerinä-

ringen förmånligaste rigtningen. Med hänsyn till dessa hufvudsyften med de ifrågavarande ledningarna söker länsstyrelsen i dess i den kongl. propositionen åberopade skrifvelse till Kongl. Maj:t helt riktigt göra gällande den uppfattningen, att desamma böra så utläggas att man nu i första hand erhåller för fiskerinäringen möjligast förmånliga telefontät af större omfattning, samt föreslår fördenskull också att de befintliga eller föreslagna stationerna i Stångenäs, Sotenäs och Qville härad förenas till ett sådant nät och likaledes stationerna inom Orousts och Tjörns fögderi till ett annat dylikt nät. Något större behof att direkt förena dessa båda nät medelst telefonledning med hvarandra anser länsstyrelsen deremot icke förefinnas och föreslår därför ej heller någon sådan ledning. Ett telefontät vinner för öfrigt i värde och betydelse i den mån det förenar de platser, som behöfva liffigare meddela sig med hvarandra eller på grund af sitt läge och sin betydelse böra vara i telefonförbindelse med hvarandra, och gäller detta äfven med hänsyn till administrationens kraf för ordningens upprätthållande m. m.

Genomföres nu denna uppfattning med hänsyn till de föreslagna nya stationerna i Morlanda socken af Orousts vestra härad, så vinnes en besparing i anläggningskostnad af omkring 2,750 kronor, ty en ledning från telefonstationen å Ellös öfver fiskeläget Rågårdsvik till Grundsund lär väl icke, enligt de i telegrafstyrelsens utlåtande i frågan använda beräkningsgrunder, kunna antagas kosta mer än omkring 6,700 kronor, och kostnaderna för ledningarne från Fiskebäckskil och från Gullholmen till Grundsund blifva naturligen i båda fallen desamma. Utelemnar man vidare mellanstationen å badorten Fiskebäckskil, såsom visserligen önskvärd men obestriddigen af långt mindre vigt för fiskerinäringen än de i kongl. propositionen uteslutna stationerna å Käringön och vid Kalfsund, så vunnes en minskning i kostnaden af omkring 4,000 kronor eller vida mer än en fjerdedel af den i kongl. propositionen upptagna kostnaden af 14,900 kronor för linien Lysekil—Fiskebäckskil—Grundsund—Gullholmen, fastän ett för fiskerinäringen i sjelfva verket värdefullare resultat erhöles. Det är nemligen af största vigt för fiskelägena inom Orousts och Tjörns fögderi att komma i direkt telefonförbindelse med hvarandra samt framdeles äfven med Marstrand, såsom den främsta afskeppningsorten för afsättningen af färsk sill på Jutland och Tyskland, och med Göteborg, såsom hufvudorten för affärsrörelsen i allmänhet inom länet, under det att en sådan förbindelse med badorten Lysekil deremot är ur fiskets synpunkt föga eftersträfvansvärd. Man må för öfrigt vid bedömandet af de båda förslagens olika förmånlighet icke förgäta att, då äfven telegraflinie skall anlitas för befordran af ett telefonmeddelande, kostnaden för det-

samma i så synnerligt hög grad ökas, att användningen af telefonen mycket inskränkes, hvadan dylik blott medelbar telefonförbindelse bör så vidt möjligt undvikas, i fråga om platser, som så att säga höra närmare samman och äro i behof af att liffigare meddelanden dem emellan ega rum.

En vida större betänklighet än den föreslagna dyrare och oförmånligare ledningen till ett par af fiskelägena erbjuder deremot vilkoret om *bidrag från landstinget, hushållningssällskapet, kommuner eller enskilde med minst en fjerdedel af anläggningskostnaden*. Samtliga de ifrågavarande stationerna äro nemligen belägna å smärre utanför fastlandet eller de större öarne liggande öar eller holmar och sakna därför betydelse för andra delar af länet än den yttre skärgården; men denna senare är alldeles för fattig och spridd, för att från densamma skulle kunna väntas något sådant bidrag, enär de tryckta konjunkturena och den med dessa ökade skuldsättningen samt den hittills blott föga återgifvande men mycket dyra utrustningen för sillfiskebedriften i förening med de ganska stora behofven af kostsamma åtgärder för vare sig mera betydande olägenheter afhjelpande eller för nödiga förmånens vinnande under den närmare framtiden omöjliggöra sådant.

Från den landtbruksidkande befolkningen å länets fastland och stora öar är sådant än mindre att hoppas, då hon ju icke kan skörda något det minsta gagn af nämnda telefonstationer och för öfrigt icke är förenad med fiskarebefolkningen genom något annat slags samband än det rent yttre, administrativa, hvadan hvarje utgift från landstinget eller landtbruksidkande kommun till förmån för fiskarebefolkningen skulle och det på nog goda skäl uppfattas såsom en jordens orättvisa beskattning till förmån för fiskerinäringen. Då nu Bohuslän redan är bland de län, som äro allra hårdast betungade med hög landstingsskatt, och då Göteborgs och Bohusläns landsting dels redan haft och dels har förestående mycket stora utgifter för både samfärdsanstalter och andra inrättningar, af hvilka äfven fiskarebefolkningen i hög grad skördar gagn, samt då den så högeligen tryckta ekonomiska ställningen inom länet tvingar landstinget till en den allra största sparsamhet, så inses lätt hur små utsigter de i landstinget icke ens med *en* enda ledamot representerade småöarne i bohuslänska skärgården ega att den öfriga delen af länet skall göra den nämnda uppoffringen för deras bästa. De här föreslagna stationerna tillhöra för öfrigt blott fyra af länets öfver åttio socknar. De bohuslänske fiskarena i den yttre skärgården äro ock i verkligheten med hänsyn till såväl lefnadsomständigheter som förvärfssätt väl så mycket skilde från de bohuslänske hemmansegarne som någonsin lapparne från de norrländske hemmans- eller sågverksegarne, och det är derföre till exempel icke billigare att

begära, det Göteborgs och Bohus läns landsting skulle göra uppoffringar till fördel blott för nämnde fiskare, än att de norrländske landstingen skulle göra ifrågasatta uppoffringar för lappbefolkningens bästa.

Från länets hushållningssällskap torde icke heller, sedan detsamma nu förlorat en så stor del af sina inkomster, kunna lemnas något större bidrag till de behöfliga stationernas inrättande, hvarförutom hushållningssällskapets offervillighet behöfver tagas i anspråk för så talrika andra åtgärder till fiskerinäringens främjande, att man icke utan men kan inskränka sällskapets verksamhet för nämnda näring genom att använda de för densamma afsebara medlen blott på en enda sak.

Ett bifall till den kongl. propositionens förslag om bidrag med en fjerdedel af anläggningskostnaden skulle för den skull sannolikt förorsaka, att blott sådana telefonstationer, som voro till gagn hufvudsakligast för andra intressen än fiskerinäringen, kommo till utförande, under det att de för hafsfisket egentligen betydande platserna blefvo utan. Ingen ledning med undantag för den emellan de lifliga badorterna Lysekil och Fiskebäckskil torde nemligen under sådana förhållanden kunna antagas med säkerhet komma till stånd. Bättre är emellertid tydligen ur fiskebedriftens synpunkt att erhålla ett färre antal stationer af obestriddigt större värde för fiskerinäringen, hvilka stationer kunna helt och hållet utföras med de beviljade medlen, än ett blott bidrag med tre fjerdedelar af anläggningskostnaden till sådana stationer, för hvilkas åstadkommande andra näringsmäns målsmän kunna intresseras; ty i senare fallet ryckes ju det af riksdagen beviljade anslaget i verkligheten bort till för fiskerinäringen jemförelsevis fremmande intressens understöd.

Då nu så många af landets näringar kraftigt gynnats genom tullskydd och andra förmåner, under det att fiskerinäringen lemnats åt sig sjel, ehuru den helt visst äfven skulle kunnat främjas genom sådana åtgärder, och då bohuslänska hafsfisket både bättre och varaktigare samt för landet billigare kan förköpas genom beredandet af förbättrad samfärd och genom kloka anordningar, som gagna fiskebedriften, utan att landets befolkning behöfver särskildt bidraga dertill genom att erlægga till följd af tullskydd förhöjda fiskpris, samt då Göteborgs och Bohus län, ehuru det andra i ordningen inom riket i afseende på folkmängdens både storlek och täthet samt det första i ordningen i afseende på bevillingens storlek, dock med hänsyn till telegrafväsendets utveckling står efter samtliga de söder om Dalelfven belägna länen; så synes tillräckliga skäl förefinnas för Riksdagen att bevilja hela det belopp, som är behöfligt för åtminstone de för bohuslänska hafsfiskets främjande mest nödiga telefonledningarne med tillhörande stationer. Dessa äro, då hänsyn ta-

ges särskildt till det nu i starkaste behof af dylik samfärdsel varande *utomskärsfisket*, följande, nemligen:

Kalfsund—Göteborg,	beräknad kost	kr.	7,700.
Hättan—Stockevik,	” ”	”	7,000.
Klädesholmen—Stockevik,	” ”	”	3,850.
Käringön—Hälleviksstrand,	” ”	”	9,000.
Gullholmen—Grundsund,	” ”	”	4,200.
Grundsund—Ellös,	” ”	”	6,700.
Malmön—Grafvarne,	” ”	”	3,450.
		Summa kr.	41,900.

På grund af det anförda får jag alltså hemställa,

det Riksdagen måtte för anläggande i bohuslänska skärgården af för fiskerinäringens främjande nödiga telefonledningar med tillhörande stationer ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag för 1888 af 41,900 kronor.

Stockholm den 27 januari 1887.

Axel Wilh. Ljungman.